

ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ (НА ПРИКЛАДІ МИКОЛАЇВЩИНИ)

На сучасному етапі розвитку політичного життя й актуалізації питання розвитку громадянського суспільства особливо актуальними є проблеми політичної соціалізації молоді.

Молоде покоління нашої держави – це майбутнє нації, тому потрібно активно залучати молодь до участі у формуванні політики та її реалізації на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівнях. Оскільки значна частина населення України – молодь, то молодіжна політика є важливим напрямом держави, спрямованим на залучення молоді до політичної участі. Тому дане питання є актуальним.

Вивченням питання молодіжного законодавства займалися українські вчені: Бородін Є.І., Богарова Н., Головатий М.Ф., Перепелиця М.П. [1], але такий аспект, як молодіжне законодавство на місцевому рівні (на прикладі Миколаївщини), не знайшло належного висвітлення у науковій літературі. Тому метою даної статті є висвітлення питання впровадження та реалізації молодіжної соціальної політики на Миколаївщині та аналізу основних напрямів її діяльності.

Після здобуття незалежності Україна увійшла до складу міжнародної системи захисту прав людини. З огляду на таку тенденцію, політика держави повинна керуватися засадами, що ґрунтуються на дотриманні норм та принципів міжнародного права.

У 1992 р. Радою Європи була прийнята у вигляді рекомендації Європейська хартія щодо участі молоді у суспільному житті на місцевому і регіональному рівнях, яка містить принципи, що сприяють залученню молоді до процесу прийняття рішень, які безпосередньо впливають на її життя та заохочують молодь брати активну участь у тих змінах, які відбуваються в містах чи регіонах. А у 2002 р. Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи затвердив зміни до Європейської хартії участі молоді у суспільному житті на місцевому і регіональному рівнях [2].

В Україні фундаментальною основою законодавства молоді була і залишається Декларація “Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні”, прийнята в грудні 1992 р., у якій зазначається: “Державна молодіжна політика – це системна діяльність держави у відносинах з особистістю, молоддю, молодіжним рухом, що здійснюється в законодавчій, виконавчій, судовій сферах і ставить за мету створення соціально-економічних, політичних, організаційних,

правових умов та гарантій для життєвого самовизначення, інтелектуального, морального, фізичного розвитку молоді, реалізації її творчого потенціалу як у власних інтересах, так і в інтересах України” [3, с. 158]. Головними завданнями, які проголошені в декларації, є:

- вивчення становища молоді, створення необхідних умов для зміцнення правових та матеріальних гарантій щодо здійснення прав і свобод молодих громадян, діяльності молодіжних організацій для повноцінного соціального становлення та розвитку молоді;
- допомога молодим людям у реалізації й самореалізації їх творчих можливостей та ініціатив, широке залучення юнаків і дівчат до активної участі у національно-культурному відродженні українського народу, формуванні його свідомості, розвитку традицій та національно-етнічних особливостей;
- залучення молоді до активної участі в економічному розвитку України;
- надання державою кожній молодій людині соціальних послуг з навчання, виховання, духовного і фізичного розвитку, професійної підготовки;
- координація зусиль усіх організацій та соціальних інститутів, що працюють з молоддю [4, с. 166]. Крім Декларації, в основі національного молодіжного законодавства лежать Закони України: “Про об’єднання громадян” (1992 р.), “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” (1993 р.), “Про молодіжні та дитячі громадські організації” (1998 р.), “Про соціальну роботу з дітьми та молоддю” (2001 р.).

Із розвитком демократичних перетворень, які призводять до створення повноцінної правової держави та громадянського суспільства, виникає необхідність розробки та реалізації нових заходів і програм для здійснення більш ефективної, основаної на інноваційних підходах молодіжної політики на всіх рівнях та надання можливостей для розкриття творчого, професійного, інтелектуального потенціалу молоді, набуття нею соціального-політичного та культурного досвіду, який прискорює її політичну соціалізацію. Автор цілком погоджується з думкою О. Вашутіна про те, що “політична соціалізація – це безперервний процес засвоєння індивідом протягом всього життя політичних знань, норм і цінностей суспільства, до якого він належить” [5, с. 67].

Після проголошення незалежності в Україні починає розвиватися регулятивна система молодіжного руху, зокрема, на Миколаївщині. Про це свідчить створення у 1992 р. управління у справах молоді та спорту в Миколаївській області, а у 1997 р. – його реорганізація в

управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації та відповідні відділи районних держадміністрацій та міськвиконкомів, які займалися реалізацією державної молодіжної політики в Миколаївській області.

Пізніше був заснований Миколаївський обласний комітет молодіжних організацій (МОКМО), згідно з Законом України "Про молодіжні та дитячі громадські організації" від 1 грудня 1998 р., з метою розбудови правового громадянського суспільства України шляхом підтримки та розвитку молодіжних та дитячих організацій [6, С. 119].

У 2004 р. Миколаївською обласною радою була розроблена Обласна програма "Координації діяльності молодіжного та дитячого громадського руху Миколаївщини" на 2004-2008 роки з метою координації та підвищення ефективності діяльності молодіжних та дитячих громадських організацій, а також для вирішення нагальних потреб молоді. Програмою передбачені комплексні заходи, спрямовані на підтримку та захист молодіжного та громадського політичного руху, та окреслені пріоритетні напрями діяльності державних структур і громадських організацій, які працюють над вирішенням проблем молоді [7, С. 10].

Про впровадження та здійснення молодіжної політики на місцевому рівні свідчить те, що в районах створені та активно діють молодіжні адміністрації та ради при головах райдержадміністрацій із питань молодіжної політики. Також проводиться плідна робота щодо залучення молодих спеціалістів до кадрового резерву на державну службу.

У нашому регіоні проводиться цілісна молодіжна політика, створюються сприятливі умови для життєвого самовизначення та самореалізації молоді. Основні напрями молодіжної політики в Миколаївській області закладені в обласній програмі "Молодь Миколаївщини" на 2006-2010 рр., яку затвердили рішенням обласної ради від 12 січня 2006 р. [8]. Програма визначена Законом України "Про Загальнодержавну програму підтримки молоді на 2004-2008 роки" у ній зазначені загальні принципи, головні напрями та основний зміст загальнодержавних перспективних комплексних заходів щодо державної підтримки та захисту молоді в Україні, а також на нормативно-правових актах облдержадміністрації, що складають основу здійснення молодіжної політики в області.

Метою програми "Молодь Миколаївщини" на 2006-2010 рр. є реалізація комплексних заходів запровадження нової молодіжної політики, надання гарантій участі та впливу молоді на політичні процеси; створення умов для розвитку молодіжного самоврядування. Програмою передбачено основні принципи, головні напрями діяльності

структур місцевого самоврядування та суспільних організацій, які займаються вирішенням молодіжних проблем, а також зміст заходів, спрямованих на підтримку молоді міста.

Основними завданнями програми є:

- впровадження нової молодіжної політики;
- надання гарантій участі та впливу молоді на політичні процеси;
- створення умов для розвитку молодіжного самоврядування у загальноосвітніх та вищих навчальних закладах, трудових колективах та громадах, підтримки їхньої інноваційної діяльності, розвитку молодіжних громадських об'єднань, рухів, сприяння їх роботі у вирішенні нагальних проблем молоді [9, с. 3].

В облдержадміністрації Миколаєва діє обласна координаційна рада з питань молодіжної політики, яка відповідає за реалізацію державної молодіжної політики на місцевому рівні, а також проводиться плідна робота щодо активації молодіжного руху. Це підтверджує діяльність міжвузівського студентського парламенту при управлінні сім'ї та молоді облдержадміністрації. Він активно взаємодіє з асоціацією студентських профспілкових організацій вищих закладів освіти м. Миколаєва та іншими громадськими організаціями [10, С. 2].

Студентська молодь завжди брала участь у політичному житті країни та здійсненні державної політики. У 2001 р. в Миколаївській області була створена обласна студентська рада при Миколаївській обласній державній адміністрації відповідно до статей 22 та 39 Закону України “Про місцеві державні адміністрації”, згідно з Указом Президента України від 22 листопада 2001 р. “Про Всеукраїнську студентську раду”, та згідно з розпорядженням голови облдержадміністрації від 29 грудня 2001р. № 777 “Про утворення Миколаївської обласної студентської ради”. Метою студентської ради є більш повне врахування позицій студентської молоді при здійсненні державної політики, а також сприяння налагодження конструктивної взаємодії між органами державної влади та студентськими організаціями вищих навчальних закладів України [11, с. 151].

Із метою залучення молоді до участі у політичному житті управління у справах сім'ї та молоді облдержадміністрації та обласний центр соціальних служб для молоді організовує розширені засідання колегії управління з керівниками органів державної виконавчої влади у справах сім'ї та молоді; наради з головами студентських профкомів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації, керівниками молодіжних громадських організацій; семінари, практичні заняття та інші заходи.

Отже, нова молодіжна політика – це основа розвитку демократичного суспільства. В Миколаївському регіоні проводиться цілісна молодіжна політика, яка визначає комплексні заходи, спрямовані на підтримку та захист молодіжного та громадського політичного руху; надання гарантій участі та впливу молоді на політичні процеси; створення умов для розвитку молодіжного самоврядування.

Література

1. Бородин Є.І. Історія формування державної молодіжної політики в Україні (1991-2004): Монографія. – Д.: Герда, 2006. – 326 с.; Богарова Н. Право на результати творчої діяльності в системі сучасних прав людини і громадянина // Юрид. Україна. – 2006. – № 3. – С. 8-12.; Головатий М.Ф. Молодіжна політика в Україні: проблеми оновлення. – К.: Наук. думка, 1993.; Перепелиця М.П. Державна молодіжна політика в Україні (регіональний аспект). – К.: Український інститут соціальних досліджень, Український центр політичного менеджменту, 2001. – 242 с. 2. [http:// www.kmu.gov.ua/](http://www.kmu.gov.ua/). 3. Молодь Миколаївщини 1991-2001 років. Інформаційно-статистичне видання. – Миколаїв, 2002. – 176 с. 4. Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993, № 16, ст. 166. 5. Вашутін О. Політична соціалізація молоді в сім'ї і становлення політичної психології індивіда // Людина і політика. – 2000. – № 5. – С. 67-69. 6. Дмитров М.Ф. Періоди розвитку регіональної державної молодіжної політики в Миколаївській області // Миколаївщині – 65. – Миколаїв, 2002. – С. 119-129. 7. Обласна програма координації діяльності молодіжного та дитячого громадського руху Миколаївщини на 2004-2008 роки: [Рішення] // Миколаївська обласна рада. – Миколаїв. – 2004. – 10 с. 8. Обласна програма “Молодь Миколаївщини” на 2006-2010 рр. [Рішення] // Миколаївська обласна рада. – Миколаїв. – 2006. – 7 с. 9. Молодіжна політика // Відкритий урок. – 2006. – № 25. – С. 3. 10. Доповнення обласної ради до Комплексної програми “Молодь Миколаївщини” на 1999-2005 рр. // Рідне Прибужжя. – 2000. – 2 листопада. – С. 2. 11. Молодь Миколаївщини 1991-2001 років. Інформаційно-статистичне видання. – Миколаїв, 2002. – 176 с.